ornamentu dalis, glazūruotos keramikos, būdingos XVIII a.

Darbininkų g. Nr.11, Nr.13 sklypuose kultūrinio sluoksnio storis 60-80 cm. Čia rasta XVIII-XIX a. keramikos fragmentų, Rusijos 1897 m. 1/2 kapeikos.

Gedimino g. Nr.32-34 sklypuose numatytos vandentiekio trasos vietoje ištirti 4 šurfai. Gedimino g. Nr.34 sklype kultūrinis sluoksnis sunaikintas, viršutinėje dalyje yra supiltinė žemė su šiukšlėmis. Tuo tarpu Gedimino g. Nr.32 sklypo dalyje kultūrinis sluoksnis nesuardytas. Jo storis siekia 1 m, sluoksnyje rasta XVII a. keramikos.

Klaipėdos g. Nr.2 sklype kultūrinio sluoksnio storis 60-70 cm. Rasta XVIII-XIX a. keramikos. Tarp pastato Š sienelės ir visuomeninio pastato (valgyklos-restorano) kultūrinis sluoksnis sumaišytas iki pat įžemio.

Kurklių g. Nr.4 sklype kultūrinio sluoksnio storis 1,2 m. Rasta XVIII-XIX a. keramikos. Sluoksnio žemutinėje dalyje, 1-1,2 m gylyje, aptikti 4 XVII a. puodų fragmentai.

Paupio g. Nr.43 sklype kastame šurfe kultūrinio sluoksnio storis siekia 1,8 m. Viršutinė jo dalis supiltinė, giliau esantis kultūrinis sluoksnis neintensyvus. Jame rastas XVIII a. lėkštės fragmentas.

Sodų g. Nr.15 ir Kauno g. Nr.19a sklypuose numatytų statyti priestatų vietose kastuose šurfuose kultūrinio sluoksnio storis 80-120 cm. Sluoksnis sumaišytas, radinių šurfuose nerasta.

Vytauto g. Nr.35 sklype iškastuose 3 šurfuose kultūrinis sluoksnis sumaišytas iki pat įžemio, pasiekto 1,2-1,5 m gylyje.

Giedrius Aleliūnas

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Veliuonoje (Jurbarko r.) 1995 metais

1995 m. pagal LKPC programą "Senųjų miestų, miestelių ir gyvenviečių, turinčių kultūrinius sluoksnius, teritorijos nustatymas" atlikti žvalgomieji tyrimai Veliuonoje (Jurbarko r.). Jų metu buvo kasinėjama tiek aukštutinėje, tiek žemutinėje miestelio dalyje. Iškasta 50 1 m^2 šurfų, surinkti

radiniai nuo dirbamos žemės paviršiaus gyventojų daržuose.

Veliuona - vienas senesnių miestelių, pradėjęs formuotis XIV-XV a. šalia piliakalnių. Platesnių archeologinių tyrinėjimų senamiestyje iki šiol nebuvo. 1991 m. tirtas sklypas Dariaus ir Girėno gatvėje, dabartinės ambulatorijos ir vaistinės vietoje (vad. A.Žalnierius). Sklype rasta puodų, koklių fragmentų. P sklypo dalyje aptikti XI-XIV a. keli puodų fragmentai, viena grublėtosios keramikos šukė. Iš viso 1991 m. buvo ištirtas 180 m^2 plotas.

Žemutinėje miestelio dalyje 1995 m. buvo žvalgomas plotas tarp plento Kaunas-Jurbarkas (Nemuno, Gedimino gatvės) ir Nemuno. Apžiūrėjus dirbamos žemės sklypelius įsitikinta, kad čia gausu XVI-XVII a. keramikos. Šioje vietoje buvo kasami šurfai kas 100 m atstumu vienas nuo kito per visą Veliuonos ilgį. Ištirtas 21 šurfas. Šurfuose, esančiuose į R už upelio ir į V nuo Gedimino gatvės namo Nr.45, kultūrinio sluoksnio nerasta. Kitur įžemis pasiektas 70-90 cm gylyje. Radinių (keramikos) šurfuose, palyginus su žemės paviršiuje randamais, nėra gausu, aptiktos vos kelios XVI-XVII a. puodų šukės. Jos rastos viršutiniuose sluoksniuose (iki 40-50 cm gylio), kurie yra sumaišyti ariant dirvą.

Ankstyviausi radiniai rasti dirbamos žemės plotuose, esančiuose į P nuo piliakalnio (Gedimino kalno) ir Pilies kalno. Čia aptikta keletas puodų fragmentų, puoštų bangelės ornamentu, būdingų XIV-XV a. Rastas vienas įtveriamasis arbaleto strėlės antgalis. Jis 6,4 cm ilgio, galvutė rombo pjūvio, 4,3 cm ilgio, 1,2 cm pločio, įkotė rutulio pjūvio. Antgalis būdingas XIV a. Rastos dvi žalvarinės pasaginės segės aguoniniais galais. Jų dydžiai 2,9x2,3 cm ir 2x1,4 cm, pirmosios aguoniniai galai 6 mm, antrosios - 1 cm skersmens.

Žymiai daugiau radinių, būdingų XVI-XVII a. Gausiausiai jų randama sklypuose priešais Gedimino g. namus Nr.2 ir Nr.28. Su metalo ieškikliu surinktos 84 monetos. Didžioji jų dalis (80) iš XVII a. Beveik visos monetos smulkių nominalų. Tai 44 Jono Kazimiero lietuviški šilingai, 24 Jono Kazimiero lenkiški šilingai, 1 Žygimanto IV Vazos lietuviškas dvidenaris, 9 Rygos mieste kaldinti šilingai (2 Gustavo II Adolfo, 4 Kristinos, 2 Karolio Gustavo, 1 Karolio XI). Po vieną rasti Prūsijos Fridricho III 1693 m. šilingas, Švedijos Frederiko 1723 m. erė, Škotijos Karolio I 2 peniai, Rusijos

Aleksandro II 1856 m. denežka, Anos Ivanovnos 1734 m. denga, Nikalojaus I 1901 m. kapeika.

Dirbamos žemės plotuose tarp plento Kaunas-Jurbarkas ir Nemuno gausu ir keramikos. Be XVI-XVII a. puodų šukių, aptikta ir 10 koklių fragmentų. 7 iš jų puošti augaliniu ornamentu, būdingi XVII a., kai kurie dengti žalia glazūra. 3 koklių fragmentai ankstyvesni - XVI a. 2 iš jų - karnizinių koklių, puoštų geometriniu ornamentu, dalys.

Atlikus žvalgomuosius tyrimus aukštutinėje Veliuonos miestelio dalyje, įsitikinta, kad kultūrinis sluoksnis tęsiasi iki pat miestelio V dalyje esančio kapinyno. V dalyje gyventa siauru ruožu - kultūrinio sluoksnio teritorija apima Vytauto gatvės P dalį ir pusę sklypų (apie 100 m pločio) gatvės Š dalyje. Įžemis čia pasiektas 70-80 cm gylyje. Šurfuose ir dirbamos žemės paviršiuje randama pavienių XVI-XVII a. puodų šukių. Arčiau Pilies kalno, prie dabartinės bažnyčios (nuo Dariaus ir Girėno g. namo Nr.22 V dalyje), kultūrinio sluoksnio teritorija išsiplečia į Š iki Juškų g. Nr.15 sodybos. Į Š nuo šios linijos kultūrinio sluoksnio nėra.

5 šurfai iškasti ŠR aukštutinėje miestelio dalyje, ties Veliuonos riba. Čia dirbamos žemės lauke ir šurfuose rasta XVII-XIX a. puodų šukių, vienas smulkus plokštinio koklio fragmentas. Kultūrinio sluoksnio storis 50-70 cm.

Buvusioje dvarvietėje ištirti 2 šurfai. Kultūrinio sluoksnio storis 30-70 cm. Šurfuose rastos kelios smulkios XVII a. puodų šukės.

Giedrius Aleliūnas

Žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai Vilkijoje (Kauno r.) 1994 metais

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilkijos miestelyje vykdyti pagal LKPC programą "Senųjų miestų, miestelių ir gyvenviečių, turinčių kultūrinius sluoksnius, teritorijos nustatymas". Miestelio kultūrinis sluoksnis archeologiškai plačiau netyrinėtas. Tik 1991 m. netoli Vilkijos upelio žiočių LKPC (vad. E.Ivanauskas) ištyrė 112 m^2 plotą, rado daug